

Quotidiana Christiani Militis Tessera

Stanyhurst, Guillaume

Coloniæ Agrippinæ, 1682

17. Dies Iulii. Intelligentia est, per quam animus prospicit ea, quæ sunt.
Cicero de finib.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-55659](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-55659)

17. DIES IULII.

Intelligentia est, per quam animus prospicit ea, quæ sunt. *Cicero de finib.*

Intelli-
gentia.

I. **P**rudens non tantum præterita respicit, quod obtinet beneficio Memoria, sed & præsentia inspicit, quod acquirit præsidio Intelligentiæ. Est autem Intelligentia, cognitio præsentium, & rerum, de quibus agitur, clara præceptio; sine qua præstans illud iudicium fieri nequit. Quare intelligentis est, non tantum res leviter aspicere, quod & brutæ pecudes faciunt; sed inspicere, imò accuratè introspicere; quia intelligentia, est intima negotii præsentis introspectio; sive attendita, non offuscata, aliove averta rerum præsentium æstimatio. Itaque vir prudens & intelligens ex apertis obscura æstimat; ex parvis magna, ex proximis remota, ex partibus tota. Hoc autem illustre fulgentis animi iubar, quo intima quæque, & abditissima Intellectui pateant, & ex recessu in aspectum prædeant; non potest ab alio, quam à Sole Justitiæ derivari: potest tamen hæc acies Intellectus acui cote seriæ, & crebræ considerationis; sed imprimis, maximo opere laborandum est, ne istud lumen ab eo, qui illuminat omnem hominem venientem in hunc mundum, animo infusum, vel sensum minuatur, vel penitus extinguatur. Hoc facile cavebis; si, quanta sit dignitas Intellectus, percipias.

II. D. Chryostomus Intellectum confert cum oculo. (a) *Quod oculus est corpori, hoc Intellectus est animo.*

Mm 4

Sicut

(a) *Inc. 6. Matth. 21.*

Sicut postquam corporalium oculorum lumen extinguitur est: pleraque jam membra usu, & officia destituta sunt: ita & mente cœcâtâ, innumeris malis vita sua scatebit. Qui videt, & in videndo est perspicax, sexcenta pericula oculorum subsidio declinabit. Si foveam videat, declinant pedes, ne incidant; si hostem à tergore videat insequentem ferro, fugit, ut mortem effugiat; paries, vel arbor ei opponitur? cavet, ne impingat; currus, vel equus ei occurrit? deflectit, ne lædatur. Denique plurimis, ac præsentissimis se periculis eximit, tum præsidio lucis, tum obsequio oculi. At vero, si sol occidat; si lux se subtrahit; si densæ incumbant cœlo tenebræ, & opaca nox terram involvat, quoties ruet, impinger, allideretur, & tandem collidetur? Nullum ei officium possunt præstare pedes, quia nescit quò vadit; nec manus, quia ignorat, quid tangat; nec lingua, quia dubitat, quem alloquatur. Eadem, & majora incurris damna, dum animæ lucidus ille Sol, deserit horrizontem Intellectus, mentique occidit. Pedes intrant per viam illam latam, quæ ducit ad interitum: manus concitant iniquitates, vel texunt araneatum telas; os bibit calicem illum meretricis Babylonice plenum luxuriâ, & abominatione. Hinc benè eodem loco Chrysostomus: *Quando lucerna extinguatur; quando gubernator mergitur; quando Dux ipse captivus, qua tandem obedientibus supererit spes salutis? Ita si occidamus istum oculum, quo alius quoque debemus lumen inferre; undè jam ipsi poterimus afficere?*

III. Attende, quantus subindè error contingat in tenebris. Cleonice Byzantia Virgo, noctu ad Paulaniæ Lacedæmoniorum Ducis cubiculum aliquantò ferius,

Julius.

Tessera.

553

ferius, quàm constitutum erat, veniens, manu lumen gestans, quod à custodibus acceperat; cum pedem offendisset, & non sine strepitu, ad terram extincto lumine concidisset; Pausanias exprobratus, è strato exiit, insidias veritus, cubi culique ostium, ut in tenebris poterat, petens, Cleonicem gladio transverberavit. Extingto lumine, extincta est vita. Debet tenebris noctis, quod tam citò diem obierit. Proximus es, ut coniciaris in tenebras exteriores; dum desinis esse filius lucis, Dum à carnifice, reo clauduntur oculi velo, conclamatum est, tunc inminet vertici gladius; nihil tunc superest, quàm ut minuatur capite. Sic extinctâ luce Intelligentiæ, es in præsentissimo periculo, ne cadas in foveam. Quisquis est rationis particeps, idem est & compos Intellectus; sed non quivis Intellectus pollet illâ, de quâ hîc ago, Intelligentiâ. Sunt enim quidam, qui sive ex hebetudine, & stoliditate; sive ex nimia præcipitatione, & instabilitate mentis, non pervadunt propositiones, de quibus pronuntian- dum est; hærent in earum extrema cute, non scrutantur viscera, stant solùm in vestibulo, non adveniunt penetralia, tangunt corticem, non pertingunt ad nucleum. Intellectus, ut polleat intelligentiâ faciat omnium rerum anatomiam; videat, quid res sint, non quomodo appareant; nec sit rerum iudex, qui est cæcus Amor; quia

Quisquis amat cervam, cervam putat esse Minervam.

18. DIES JULII.

Non parva pars scientiæ est; scienti conjungi. *S. August. Cont. 2. in Psal. 36.*

Mm 3

I. Do-